

kansli@arkitekt.se
08-505 577 00

www.arkitekt.se

Konkurrensverket

Att Annica Larsson
annica.larsson@kkv.se

cc Generaldirektör Marie Östman
marie.ostman@kkv.se

Stockholm, 2026-02-03

Upphandling av ramavtal gällande arkitekttjänst till Konkurrensverket, Dnr 52/2026

Sveriges Arkitekter har efter påpekanden från medlemmar tagit del av upphandlingsdokumenten avseende rubricerad upphandling och lämnar följande synpunkter på upphandlingen.

Konkurrensverket (nedan KKV) avser att upphandla ramavtal för arkitektuppdrag med en leverantör (en arkitekt och en inredningsarkitekt) gällande programmering, utredning och gestaltning av myndighetens egna lokaler. Upphandlingen genomförs som en annonspliktig upphandling över tröskelvärdet enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU).

Sammanfattning:

Sveriges Arkitekter anser det anmärkningsvärt att Konkurrensverket handlar upp arkitekttjänster på lägsta pris och inte använder sig av branschöverenskomna standardavtal.

Konkurrensverket är den statliga myndighet som har tillsyn över LOU och har bland annat arbetat med utredningar om onormalt låga anbud och metoder för att beakta kvalitet i upphandling. Det finns givetvis en förväntan att Konkurrensverket också ska verka förebildligt, eller i vilket fall omsorgsfullt, affärsmässigt och klokt i sina egna upphandlingar.

Konkurrensverket utnyttjar inte i denna upphandling de möjligheter som finns inom LOU för att göra en affärsmässig upphandling som på bästa sätt söker bästa kompetens och utnyttjar hela den konkurrens som finns på marknaden.

Det finns risk att seriösa leverantörer avstår att lämna anbud i denna upphandling dels därför att myndigheten inte på ett övertygande sätt beskriver hur dumpade priser ska undvikas, dels därför att konsekvensen av att Konkurrensverket inte använder standardavtal bland annat innebär att det inte går att försäkra uppdraget inom normal konsultansvarsförsäkring.

Begränsad konkurrens

Konkurrensverket anger som krav att anbudsgivare måste ha haft tidigare uppdrag fr en myndighet. Eftersom detta uppdrag gäller kontorslokaler och det inte framgår av upphandlingsunderlaget varför just erfarenhet av myndighetsuppdrag är nödvändigt torde detta vara ett krav som kan anses som konkurrensbegränsande.

Krav på leverantör

Krav på leverantör ska gälla teknisk och ekonomisk kapacitet. I denna upphandling ställs krav på att leverantören ska "agera professionellt" samt "vara kommunikativ och lyhörd för Konkurrensverkets behov". Detta är kompetens som kan bedömas i relation till det specifika uppdraget men kan knappast handla om den kapacitet som avses LOU 14 kap 5§ dvs nödvändiga personalresurser och tekniska resurser samt ha sådan erfarenhet som behövs för att kontraktet ska kunna fullgöras. Någon referent kan knappast entydigt svara ja eller nej på om en leverantör är lyhörd mot en annan beställares behov eller inte.

Utvärdering till lägsta pris

I upphandlingsdokumenten anges följande exempel på uppdrag för ramavtalet:

"3.4 Beskrivning av uppdraget

Leverantören ska kunna bistå Konkurrensverket med exempelvis följande tjänster:

Vara kravställare för Konkurrensverket mot både hyresvärdar och andra leverantörer i arkitektrelaterade frågor, ge förslag på olika typer av arbetsplatser som skapar förutsättning för olika typer av arbete, idéskisser, konceptutformning, medverkan i utvärdering av anbud med mera. Detta är tjänster som kräver specifik kompetens.

Tilldelningen sker på lägsta pris bland de leverantörer som uppfyller kravställningen.

En upphandling av arkitekttjänster eller andra intellektuella tjänster handlar om att söka bedöma konsultens kapacitet och förmåga att åstadkomma de lösningar som bäst svarar mot de målsättningar som uppställts i upphandlingsdokumenten, i detta fall att förkommande avrop från ramavtal enligt angivna exempel på tjänster.

Priset som urvalskriterium har olika stor betydelse i olika upphandlingssituationer. Den vikt som läggs vid priset varierar från fall till fall. Ju mer standardiserat föremålet för upphandlingen är, desto större betydelse har normalt priset.

En utvärdering av arkitekttjänster eller andra intellektuella tjänster bör alltid utgöras av en blandning av kriterier där de olika anbudsgivarnas anbud kan värderas eftersom det primärt handlar om att bedöma konsultens kreativitet, specifika kompetens, arbetsmetod och liknande. Att värdera anbudsgivarens förmåga att hantera uppgifter är ett centralt element i all upphandling av arkitekttjänster eller andra intellektuella tjänster.

I en arkitektupphandling är inte föremålet för upphandlingen standardiserat. Resultatet av arkitektens arbete är avgörande för den funktionalitet, utformning och kostnad av de miljöer som arkitekten gestaltar och föreskriver.

De exempel på arbetsuppgifter som anges i denna upphandling kan inte anses utgöra rutinarbeten varför även arkitektens kompetens för detta specifika uppdrag bör utvärderas.

Konsultbranschens standardvillkor ABK 09

Avtalsvillkoren för upphandlingen följer inte konsultbranschens standardavtal. För utförande av arkitekt- och tekniska konsulttjänster tillämpas uteslutande branschens standardavtal "Allmänna Bestämmelse för konsultuppdrag inom arkitekt- och ingenjörsvksamhet av år 2009" (ABK 09).

ABK 09 bygger på omfattande partsgemensamma genomgångar och har förankrats av huvudmännen i Bygghandels Kontraktskommitté (BKK), där beställarsidan företräts av erfarna personer med juridik- och affärskunskaper från organisationer som Byggherrarna, Trafikverket, SKR och Fortifikationsverket. Motsvarande organisationer har även förhandlat fram AB och ABT samt varit delaktiga i många andra kontraktsrelaterade frågor för byggsektorn. Vid förhandlingsarbetet avseende ABK 09 har målsättningen varit att utforma bestämmelserna på ett sätt som i lämplig omfattning och även utifrån ett övergripande branschperspektiv tillgodoser såväl beställarens som konsultens intressen vid genomförande av konsultuppdrag inom arkitekt- och ingenjörsvksamhet och avtalet bygger på en rimlig balans mellan rättigheter och skyldigheter som syftar till en ekonomiskt optimal riskfördelning mellan parterna. Huvudmännen bakom ABK 09 anser att avtalet är ett väl balanserat standardavtal som innebär att både beställar- och konsultintressen i rimlig balans har tillgodosetts.

För den här typen av arkitektuppdrag tillämpas uteslutande branschstandardavtalet ABK. Transaktions- och administrationskostnaderna hålls nere samtidigt som oklarheter och missförstånd undviks, vilket riskeras vid tillämpning av KKV:s avtalsvillkor. Trots inkomna frågor i funktionen "Frågor och svar" framgår inte vilka överväganden som ligger bakom KKV:s val att inte följa branschpraxis och använda ABK 09.

Arkitekternas arbetssätt och rutiner i projekten utgår från branschstandard och att ABK är avtalat. Det framgår inte heller i KKS:s svar till ställda frågor härom vilka överväganden som har gjorts gällande lämpligheten och nödvändigheten i att inte använda ABK. För arkitekterna innebär det problem för möjligheten att både räkna på anbud, administrera och arbeta i uppdraget, säkerställa rätt försäkringslösningar och hantera frågor som kan uppkomma efter att uppdraget är klart.

Att inte tillämpa det branschförhandlade standardavtalet ABK 09 riskerar leda till ökade kostnader och minskad effektivitet samt tolkningsproblem och missuppfattningar.

KKV skriver i inbjudan under punkten 4 "Krav på tjänsten" att samtliga delar av avtalat uppdrag ska utföras "med hög kvalitet och största omsorg samt på ett i övrigt fackmannamässigt sätt. Tjänsterna ska alltid utföras professionellt, med iakttagande av god sedvänja inom branschen."

God sedvänja inom branschen är att tillämpa ABK 09.

Med hänvisning till vad som ovan anförts rekommenderar Sveriges Arkitekter att upphandlingen görs om till förmån för ny utvärdering som i rimlig balans i förhållande till

pris även prövar arkitektens kompetens och förmåga för detta specifika uppdrag samt att villkoren i branschens standardavtal ABK 09 gäller för kontraktet.

Villkoren för denna upphandling innebär ett risktagande för KKV genom att potentiella anbudsgivare avstår från att inkomma med anbud, vilket i sin tur kan innebära att KKV går miste om "bästa" anbud och att konkurrensen påverkas negativt.

Svar emotses.

Med vänliga hälsning

Sveriges Arkitekter

Katarina O Cofaigh
Senior rådgivare,
upphandlingsstrateg

Rita Georgiadis
Förbundsjurist